

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Впровадження у виробництво новітніх досягнень науки і техніки набуває особливого значення у сучасній світовій економіці. В період світової економічної кризи конкурентоспроможними є підприємства та галузі, що активно впроваджують та використовують інноваційні технології. Водночас, Україна продовжує розвиватися як країна з високою часткою сировинних галузей промисловості, а інноваційний розвиток не є однією з головних ознак зростання національної економіки. Позитивні тенденції, хоча й спостерігалися протягом кількох останніх років, носили нестійкий характер та були позбавлені чітких довгострокових стимулів для інноваційної діяльності [1, с. 905].

Формування інформації про інноваційну діяльність суб'єкта господарювання повинна забезпечити система обліку. Однак, сьогодні інформація про доходи, витрати, собівартість продукції та фінансові результати інноваційної діяльності не відображаються в систематизованому вигляді. Відсутні чіткі підходи до узагальнення інформації про інноваційні процеси в реєстрах аналітичного обліку та внутрішній звітності, які б надавали відповідну інформацію для потреб управління. Таким чином, формування належної системи обліково-аналітичного забезпечення інноваційної діяльності підприємства набуває важливого значення [1, с. 905].

Інноваційна діяльність безпосередньо пов'язана з операційною діяльністю суб'єкта господарювання, тому має свої особливості відображення в системі бухгалтерського обліку. При цьому варто констатувати такий момент, як розпорошеність інформації щодо окремих витрат на інноваційні процеси підприємства, що унеможливило адекватне відображення відповідної інформації.

Так, О.В. Кантаєва визначає метою бухгалтерського обліку інноваційної діяльності створення інформаційної бази для управління процесами розробки, впровадження і реалізації інновацій на підприємстві [3].

Інформація про доходи та витрати інноваційної діяльності повинна відображатися в обліку в систематизованому вигляді. Необхідно створити єдину систему облікових регістрів і бухгалтерських рахунків для відображення результатів інноваційної діяльності; розробити методичні рекомендації обліково-аналітичного забезпечення в сфері інновацій. В аграрних підприємствах необхідно створити облікову модель надання інформації, яка б надавала своєчасну та достовірну інформацію для проведення економічного аналізу інноваційної діяльності.

Для формування інноваційних програм в аграрній сфері слід удосконалювати обліково-аналітичне забезпечення, що забезпечить створення сприятливих умов для практичної реалізації інноваційного розвитку сільського господарства. Інформаційні системи бухгалтерського обліку сприятимуть формуванню самостійності й фінансової спроможності при впровадженні сільськогосподарських інновацій на місцевому рівні, відтворенню економічного потенціалу країни та подоланню деформуючих тенденцій у галузевому та регіональному розвитку країни, створенню конкурентоздатної продукції [1, с. 906].

Для уникнення розпорошеності витрат інноваційної діяльності в системі рахунків бухгалтерського обліку та їх систематизації доцільно буде використовувати транзитний рахунок 99, який сьогодні не є задіяним в діючому Плані рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій. Назва рахунка 99 «Витрати інноваційної діяльності» буде повністю відповідати специфіці цієї категорії витрат. За дебетом рахунка 99 протягом досліджуваного періоду буде відображатися накопичення інноваційних витрат суб'єкта господарювання, а за кредитом – списання [1, с. 907].

Субрахунки до цього рахунка відкриватимуться, виходячи зі специфіки об'єктів інноваційної діяльності, а саме:

- 991 «Витрати на інноваційні програми і проекти»;
- 992 «Витрати на нові знання та інтелектуальні продукти»;
- 993 «Витрати на виробниче обладнання та процеси»;
- 994 «Витрати інфраструктури виробництва і підприємництва»;
- 995 «Витрати на організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного характеру для поліпшення якості виробництва і соціальної сфери»;

- 996 «Витрати на сировинні ресурси, засоби їх видобування і переробки»;
- 997 «Витрати на товарну продукцію»;
- 998 «Витрати на формування споживчого ринку і збуту товарної продукції» [1, с. 907].

Деталізація обліку в розрізі визначених субрахунків допоможе накопичувати витрати інноваційної діяльності в розрізі її видів на рівні суб'єкта господарювання [2].

Використання запропонованої методики обліку має сприяти максимальній систематизації інформації про інноваційні витрати підприємства для прийняття ефективних управлінських рішень.

Використання запропонованих підходів обліку витрат інноваційної діяльності вимагає додаткового регулювання на рівні підприємства: – внесення змін в Наказ про облікову політику підприємства, а саме в частину формування інформації про об'єкти інноваційної діяльності та методики їх обліку.

Для належного інформаційного забезпечення інноваційної діяльності підприємства суттєва роль відводиться методиці обліку витрат інноваційної діяльності з використанням однойменного транзитного рахунка 99 для систематизації та накопичення даних про інноваційні процеси на підприємстві. Уточнення облікової інформації щодо інноваційної діяльності в галузевому розрізі має на меті створення сприятливих умов для розвитку інноваційної діяльності підприємств АПК.

Отже, впровадження дієвих підходів до вирішення зазначених облікових проблем сприятиме інноваційному розвитку підприємства і держави.

Список використаних джерел:

1. Брик Г.В. Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств / Г.В. Брик // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Вип. 14. – С. 905–909.
2. Волошин І.В. Визначення економічної сутності інновацій як об'єкта обліку і аналізу : [електронний ресурс] / І.В. Волошин. – Режим доступу : http://www.econa.at.ua/Vypusk_3/voloshyn.pdf.
3. Кантаєва О.В. Бухгалтерський облік і аналіз інноваційної діяльності підприємств: організація і методологія : [монографія] / О.В. Кантаєва. – Житомир, 2010. – 424 с.